

Предизвикателствата пред традиционния морал и ценности в съвременното западно общество

Концепцията за правата и свободите на човека, станала основополагаща доктрина на западното общество, се движи уверено към все по-голяма либерализация. Либерализмът е станал главен тренд на новациите в сферата на законодателното регулиране на началото и края на човешкия живот, семейството, отношенията между половете. Традиционните ценности се оплюват, обявяват се за принадлежност на маргинали. Това се върши въпреки факта, че носители на традиционния морал са мнозинството от хората по света.

Дълбока загриженост предизвиква обстоятелството, че либерализацията на законодателството в сферата на базовите права и свободи на човека, по-нататъшното налагане на ЛГБТ-идеологията, джендърната идентичност, правото на аборт и евтаназия са не просто инициатива на едни или други обществени организации или политически сили, а да станали част от националната политика на правителствата на редица западни страни, на дневния ред на международните организации.

Евтаназията

Разширява се кръгът на европейските страни, тръгнали по пътя на легализацията на евтаназията. Въпреки дискусийността на тази тема в европейското общество и политическите среди, липсата на обществен консенсус, тя се налага в качеството на норма в законодателството и правната практика.

Днес евтаназията е законна в Нидерландия, Белгия и Люксембург. В Швейцария е разрешен асистираният суицид. Опасяваме се от по-нататъшен ръст на количеството европейски страни, в които е официално разрешено доброволното напускане на живота. Така например, през март 2021 г. долната камара на испанския парламент с подкрепата на центристките и левите партии одобри законопроект за легализиране на евтаназията в страната. Документът позволява на хората, навършили зряла възраст, със «сериозни и неизлечими» заболявания, да напуснат по своя воля този живот.

Законопроектът обаче имаше и непримирими противници, най-вече в лицето на десните политически сили и религиозните общности, които смятат евтаназията за недопустима. В частност, протест изрази Конференцията на католическите епископи на Испания, а дясната партия Vox заяви, че ще оспори закона в Конституционния съд.

Ако законопроектът бъде одобрен от горната камара на испанския парламент и подписан от краля, ще се извърши декриминализация на едно престъпление (засега според действащото в Испания законодателство оказването на помощ при самоубийство може да доведе до 10 години затвор), но ще остане сериозният морален проблем.

Парламентът на съседна Португалия се опита в края на януари 2021 г. да приеме аналогичен закон, но Конституционният съд на страната заяви за неконституционността на редица негови положения, а президентът наложи вето.

Важно е да се отбележи, че при лансирането на подобни законодателни инициативи се подчертава, че на лекарите и медицинския персонал е позволено да се откажат от помощ в евтаназията, ако тя противоречи на техните убеждения. Но в действителност няма ли правото на такъв отказ да стане своего рода примамка, улесняваща законодателното одобрение на практиката на евтаназията, както стана навремето със забраната за лекарски отказ от извършване на аборт? Имаме всички основания да се опасяваме, че развитието на практиката на евтаназията няма да се ограничи с признаването ѝ от националните правителства: тя ще придобива все нови и нови форми – тинейджърска, мобилна – както вече е станало в Нидерландия.

Сексуалните малцинства

Курсът към последователна защита на правата на сексуалните малцинства е политика на управляващата Демократическа партия в САЩ. На ръководни постове във федералното правителство за пръв път в историята на Америка се назначават открити представители на ЛГБТ.

Този процес обхваща и отделните щати. Така например, разработеният в Калифорния законопроект «AB 655» предлага да се забрани на хората, изказващи се против абортите и еднополовите съюзи, да служат в полицията. Законопроектът предвижда проучване на миналото на кандидатите за полицейски длъжности, в това число и проверка на евентуалната им принадлежност към т.нар. «групи на омраза», т.е. към хората, които се изказват против разширението на правата на сексуалните малцинства и еднополовите съюзи. Към «групите за омраза» са причислени и противниците на абортите, и по същество всички привърженици на традиционния морал.

Европейският съюз е обявен от Европейския парламент за «зона на свобода за ЛГБТ». В резолюцията, подкрепена от 492 депутати на Европарламента (141 депутати гласуваха против и 46 се въздържаха), се казва, че властите в ЕС на всички нива трябва да бранят и да насърчават равенството и основните права на гражданите, включително и на представителите на ЛГБТ. Според документа представителите на ЛГБТ на територията на ЕС могат да живеят свободно и

«публично да демонстрират своята ориентация и джендърна идентичност, без да се опасяват от нетърпимост, дискриминация или преследване».

С голяма тревога наблюдаваме опитите за разпространяване на европейския възглед за правата и свободите на сексуалните малцинства върху съвременна Сърбия и Украйна. В Сърбия е разработен законопроект за еднополовите партньорства, предизвикал вълна от протести в страната, в това число и от страна на Сръбската Православна Църква. Документът предвижда хомосексуалните съжителства, чието партньорство ще се регистрира от държавните органи, да се ползват от правото на пенсионно, медицинско и социално осигуряване в същия обем, както традиционните семейства. Наистина законопроектът не изравнява еднополовите партньорства с брака като съюз на мъж и жена, но си е значима крачка по пътя към пълноценното признаване на еднополовите съжителства.

По съобщения на медиите в Украйна, министерството на културата в тази страна заедно с «Украинския институт на книгата» са закупили 1240 бройки от книгата «Принцеса+принцеса: дълго и щастливо» за деца над 5 години, съдържаща агресивна пропаганда на еднополовите отношения. Комикси на тема ЛГБТ-отношенията са разпратени в детските и училищни библиотеки по цяла Украйна.

Издателите не крият, че книгата цели преодоляването на «стереотипните представи» за взаимоотношенията между половете.

Украйна избира европейския вектор на развитие, а заедно с него се съгласява да приеме норми и ценности, които никога преди не са били споделяни от украинския народ. Тези «европейски идеали», разрушаващи представите за традиционното семейство и отношенията между половете, предизвикват рязко отрицателна реакция от страна на религиозните общности в Украйна и създават напрежение в обществото.

Но и в Русия се чуват гласове, предлагащи узаконяване на имуществените права на лицата, намиращи се в еднополови съжителства. В началото може да изглежда, че инициативите от този род са насочени само към установяване на имуществен правен режим, позволяващ да се осигурят интересите на еднополовите съжителства. Но опитът на европейските страни, придвижили се далеч напред по отношение на защитата на правата на ЛГБТ, показва, че легализацията на еднополовите съюзи при тях е започнала именно с узаконяване на имуществените права на партньорите. Така например е станало навремето в Германия.

Започвайки от 2001 г., хомосексуалните двойки в Германия можеха да оформят своите отношения само в рамките на т.нар. «регистрирано гражданско партньорство», предполагащо защита на имуществените и социалните права на партньорите. През 2005 г. лицата, намиращи се в

еднополово партньорство, получиха ограничено право да осиновяват деца при условие, че между детето и един от родителите съществува кръвно роднинство. През 2013 г. Конституционният съд на Германия постанови, че осиновяването, извършено от един от партньорите, може да се разпространи и върху некръвни деца. През 2017 г., след множество неуспешни опити Бундестагът одобри закона «брак за всички», който предвижда пълно признаване на еднополовите съюзи в Германия и изравняването им с традиционното семейство.

В степента, в която се засилва обществената толерантност към еднополовите партньорства и правата на сексуалните малцинства, нараства и броят на хората, които започват да се асоциират с ЛГБТ, преди всичко в младежка среда. През февруари 2021 г. американският Институт Галъп публикува резултати от допитване, според което през последните 50 години в САЩ броят на хората, смятащи себе си за представители на ЛГБТ, е нараснал няколко пъти. Изследователите твърдят, че само бисексуалните са нараснали 38 пъти. Те също така посочват данни, свидетелстващи за сериозен ръст на ЛГБТ през последните няколко години. През 2020 г. 5,6% от възрастните американци са се идентифицирали като ЛГБТ, докато през 2017 г. те са били 4,5%, а през 2016 г. – 4,1%. В периода от 2012 до 2015 г. от 3,5% до 3,9% възрастни американци са се идентифицирали като ЛГБТ.

Джендърната идеология

Още една болезнена точка за миогледа, основан върху традицията, е свободната джендър-самоидентификация на човека. И това вече не е само облеклото унисекс, която се появи още през миналия век, общите тоалетни за момчета и момичета, училищните експерименти по преобличане на момчетата в момичета и обратно, а и една цялостна идеология, утвърждаваща появата на ново социално и правно понятие – джендър. Джендърът няма връзка с пола на човека, с който той се е родил.

Джендърната идентичност и сексуалната ориентация се разглеждат в САЩ като важна съставна част от равенството между хората. През февруари 2021 г. Конгресът на САЩ прие законопроект «За равенството», според който **сексуалната ориентация и джендърната идентичност** ще се защитават от държавата по същия начин, както и расовата принадлежност. Мерките за защита ще имат широка сфера на приложение – започвайки от образованието и жилището и завършвайки с кредитите.

Приемането на законопроекта развълнува американското общество, в което е силно традиционното начало. Дори самото гласуване в Конгреса раздели парламентаристите почти наполовина (224 гласа «за» и 206 «против»). Въпросният законопроект беше поставен на разглеждане на американския парламент още през 2019 г., но не мина през контролирания от Републиканската партия Сенат. Републиканците и религиозните групи бяха твърдо против законопроекта, посочвайки не без основание, че предлаганите промени са предизвикателство за религиозните убеждения на мнозина граждани на страната.

По отношение на налагането на джендърната идеология на световно ниво, можем да посочим като пример конвенцията на Съвета на Европа за борба с насилието над жени и домашното насилие (известна също и като «Истанбулска конвенция»). Конвенцията е отворена за подписване от 11 май 2011 г. в **Истанбул**. Към този момент тя е подписана от 46 страни.

На пръв поглед може да изглежда, че този документ заслужава подкрепа, защото предвижда борба с насилието над жени, застава в защита на техните права, а също и на правата на семейството. При по-внимателен прочит обаче се оказва, че в тъканта на конвенцията е вплетено понятието «джендър», отхвърлящо естественото полово деление на хората и традиционните семейни ценности. Признаването на този международен документ от страна на националните власти в бъдеще може да доведе до промяна на националното законодателство по отношение на половете. Затова той стана обект на критика.

Лансирането на джендърната идеология, както и на правата на **сексуалните малцинства** стана част от дневния ред на ООН. През февруари тази година отделът на ООН по правата на човека публикува апел към ЛГБТ-групите, в което ги призовава да съобщават за «главните действащи лица», критикуващи «джендърната идеология», и да посочат примери за «публични изказвания или изявления на политически или религиозни лидери, отправящи предизвикателство към правата на ЛГБТ-общността».

Особено внимание в апела е отделено на религиозните групи, изказващи се в подкрепа на живота и семейството. Отделът на ООН по правата на човека призовава да се посочат «всякакви примери за това как концепцията на джендъра се е използвала в религиозните истории или наративи за традициите, традиционните ценности и защитата на семейството» в противовес на новите закони, подкрепящи правата на ЛГБТ.

В документа също така се казва, че материалите, предоставени на отдела на ООН по правата на човека, ще бъдат използвани в следващия доклад (вероятно през лятото на тази година) на независимия експерт на ООН по въпросите на защитата от насилие и дискриминация по признака на сексуалната ориентация и джендърната идентичност, който ще бъде представен на Съвета на ООН по правата на човека в Женева.

Вглеждайки се внимателно в процеса на обезценяване на човешката личност посредством легализацията на практиката на абортите и евтаназията, даването на все по-големи права и свободи за сексуалните малцинства, изтриването на границите между половете, вярващите хора са призвани да насочат своите сили и енергия в защита на традиционната обществена и семейна нравственост. И това трябва да се прави днес не само на междурелигиозно ниво, но и на ниво широк обществен диалог, включително и конструктивни взаимоотношения с държавата.

Либералната идеология, агресивният войнстващ секуларизъм, които претендират за монопол над човешкото съзнание, са нетърпими към всеки друг начин на мислене и алтернатива за своята хегемония. Но религиозните общности, обществените сили, бранещи традиционната ценностна система, няма да се съгласят с ролята на маргинали, няма да се оттеглят в идеологическо гето. Можем да докажем това по пътя на твърдото и ясно свидетелство, последователна защита на нашата позиция, в това число и в международен план.

Автор: Протоиерей Сергей Звонарьов

Източник: <https://mospat.ru/bg/articles/86991/>